

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра фінансового менеджменту**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри фінансового менеджменту
факультету управління фінансами та бізнесу
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол № 1 від 27.08.2025 р.)

В.о. завідувача кафедри

Оксана ЗАХІДНА

СИЛАБУС

**з навчальної дисципліни «Бюджетна система»,
що викладається в межах ОПШ
«Фінанси, митна та податкова справа»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів із спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»**

Назва дисципліни	БЮДЖЕТНА СИСТЕМА
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу, Кафедра фінансового менеджменту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування», Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» Освітня програма «Фінанси, митна та податкова справа»
Викладачі дисципліни	Західна Оксана Романівна – доцент кафедри фінансового менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка, к.е.н., доц.
Контактна інформація викладачів	oksana.zakhidna@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації відбуваються у день проведення лекцій/практичних занять, а також за попередньою домовленістю. Можливі он-лайн консультації через платформу Microsoft Teams.
Сторінка курсу	https://financial.lnu.edu.ua/course/byudzhetna-systema-f
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Бюджетна система» є нормативною освітньою компонентою зі спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» для освітньої програми «Фінанси, митна та податкова справа», викладається в 6 семестрі в обсязі 120 годин (4 кредити за Європейською Кредитно-Трансфертною Системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Освітня компонента «Бюджетна система» розроблена таким чином, щоб надати здобувачам необхідні знання, обов'язкові для формування у них теоретичних знань щодо тенденцій бюджетного устрою та принципів побудови бюджетної системи, особливостей бюджетних відносин, що виникають з приводу формування і використання бюджетних коштів на всіх рівнях.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань щодо сутності функціонування бюджетної системи України, вивчення бюджетних відносин, характеру їх впливу на суспільство та опанування практичними розрахунковими методами бюджетного планування та кошторисного фінансування. Цілі навчальної дисципліни: – вивчення теоретичних основ формування і використання бюджету держави, бюджетного устрою і принципів побудови бюджетної системи; - вивчення місця та ролі бюджету в фінансовій системі; – засвоєння теоретичних основ формування і використання бюджету держави; – засвоєння теоретичних та практичних знань щодо організації виконання дохідної та видаткової частин бюджету; – оволодіння знаннями щодо механізму складання, затвердження та

	<p>виконання бюджету; – формування знань з питань державного кредиту та управління державним боргом; - вивчення процесу формування та розподілу міжбюджетних трансфертів.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21 2. Бюджетна система : підручник / за ред. д.е.н., професора В.Г. Дем'янишина, д.е.н., професора О.П. Кириленко та д.е.н. професора З.М. Лободіної, Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с. 3. Бюджетна система : підручник / І. В. Алексеев, Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, М. В. Ливдар. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019 4. Бюджетна система в таблицях і схемах : Навчальний посібник / [Ситник Н.С., Західна О.Р., Стасишин А.В., Шушкова Ю.В]. Львів : Видавництво: Апріорі, 2017. 180 с. 5. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с. <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Ярошевич Н. Б. Бюджетна система: Практикум: Навчальний посібник / Н. Б. Ярошевич, І. Ю. Кондрат, А. І. Якимів. Львів.: «Новий Світ 2000», 2019. 400 с. 7. Лободіна З. М. Навчально-методичні матеріали для вивчення навчальної дисципліни «Бюджетна система» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 60 с. 8. Миськів Г. Бюджетна система : теоретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. – 272 с. 9. Лободіна З. М. Практикум з навчальної дисципліни «Бюджетна система» для студентів денної та заочної форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 67 с. 10. Практикум із бюджетної системи [Електронний ресурс] : навчальний посібник / С. В. Юшко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 188 с. 11. Юшко С. В. Бюджетна система [Електронний ресурс] : підручник / С. В. Юшко; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Електрон. текстові дан. (11,1 МБ). Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 382 с. : іл. Загол. з титул. екрану. Бібліогр.: с. 356-372. http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/23042/1/2018%20-%20%20%ae%20%88%20%ba%20%be.pdf 12. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: Навчальний посібник / [За заг. ред. В. В. Зубенка]; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-ІІ) впровадження». К., 2017. 184 с. https://www.ibser.org.ua/sites/default/files/170x240_preview_0.pdf 13. Бюджетний менеджмент: навч. посіб.в схемах і таблицях/ С. В. Качула, Л. В. Лисяк, О.В. Добровольська. Дніпро: Монолит, 2022. 200 с. 14. Бюджетна система: навч. посібник /Н.Д. Климат, К.В. Багацька, Н.І. Дем'яненко та ін.; за ред. Т.А. Говорушко. – Львів: Магнолія 2006, 2019. - 296 с. 15. Бюджетна система: навчальний посібник / Піхоцька О. М., Фурдичко Л. Є., Синютка Н. Г. – Львів: ТНЕУ, 2019. – 328 с.

	<p>16. Луніна І. О., Бондарук Т.Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.</p> <p>17. Бюджетний менеджмент: навч. посіб./ Ватаманюк-Зелінська У.З., Ситник Н.С., Стасишин А.В., Круглякова В.В. Л.: Видавництво «Магнолія», 2021. 511 с.</p> <p style="text-align: center;">Інтернет-ресурси</p> <p>18. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: www.treasury.gov.ua</p> <p>19. Офіційний сайт Держстату. URL: https://stat.gov.ua/</p> <p>20. Урядовий портал. URL: www.kmu.gov.ua/</p> <p>21. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: https://mof.gov.ua</p> <p>22. Офіційний сайт ініціативи «Децентралізація». URL: http://decentralization.gov.ua/.</p> <p>23. Сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: www.ibser.org.ua</p> <p>24. Офіційний сайт міністерства освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/</p>						
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Всього 120 год (4 кредити системи ЄКТС).</p> <p>Аудиторні години: 80 з них:</p> <table border="0"> <tr> <td>лекції</td> <td>48 годин</td> </tr> <tr> <td>семінарські заняття</td> <td>32 години</td> </tr> <tr> <td>самостійна робота</td> <td>40 годин</td> </tr> </table>	лекції	48 годин	семінарські заняття	32 години	самостійна робота	40 годин
лекції	48 годин						
семінарські заняття	32 години						
самостійна робота	40 годин						
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Вивчення ОК сприяє розвитку таких soft skills: аналітичні навички, навички критичного мислення, комунікаційні навички, навички прийняття рішень.</p> <p style="text-align: center;"><i>Цілі дисципліни передбачають формування компетентностей:</i></p> <p style="text-align: center;">Загальні компетентності (ЗК)</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК10. Здатність працювати у команді.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p style="text-align: center;">Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p> <p>СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.</p>						

	<p>СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p> <p>СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.</p> <p>СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.</p> <p>СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.</p> <p>СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.</p> <p>СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.</p> <p>СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p> <p style="text-align: center;">Програмні результати навчання</p> <p>ПР4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної, податкової та митної систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПР5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна, податкова системи, митна система, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.</p> <p>ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p>
Ключові слова	Бюджет, державний бюджет, місцеві бюджети, зведений бюджет, доходи бюджету, видатки бюджету, бюджетний процес, бюджетний дефіцит, бюджетний профіцит, дефіцит бюджету, міжбюджетні трансферти, субвенція, дотація.
Формат курсу	Очний Проведення лекцій, семінарських/практичних занять, консультацій.
Теми курсу	Див. СХЕМУ КУРСУ Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави

	<p>Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування</p> <p>Тема 4. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи</p> <p>Тема 5. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання</p> <p>Тема 6. Бюджетний процес та його учасники</p> <p>Тема 7. Система доходів бюджету</p> <p>Тема 8. Система видатків бюджету</p> <p>Тема 9. Основи фінансування бюджетної сфери в Україні</p> <p>Тема 10. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку</p> <p>Тема 11. Видатки бюджету на оборону та управління</p> <p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу</p> <p>Тема 13. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу</p>
Підсумковий контроль, форма	Екзамен
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із освітніх компонент «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Вступ до фаху», «Фінанси», достатніх для сприйняття категоріального апарату з бюджетної сфери, розуміння джерел формування доходів та видатків на всіх рівнях бюджетної системи.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p><i>Лекції</i> з презентаціями (інформативний метод, пояснювально-ілюстративний метод, методи аналізу і синтезу).</p> <p><i>Семінарські заняття</i> (доповідь, дискусії, групові дискусії, ілюстрація, демонстрація)</p> <p><i>Практичні заняття</i> (розв'язування задач, аналіз державного, місцевих бюджетів, робота зі схемами бюджетного процесу, діаграмами доходів і видатків)</p> <p><i>Самостійна робота</i> (поглиблене вивчення тем курсу, виконання індивідуальних завдань).</p>
Необхідне обладнання	Наявність ноутбука, мобільного телефону чи планшета, мультимедійного проєктора, доступ до мережі Internet, звукового обладнання. Програмне забезпечення: Excel, PowerPoint – для обробки та візуалізації фінансових даних.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <p>- <i>поточний контроль</i> – 50% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 50):</p> <ul style="list-style-type: none"> • активність на семінарських(практичних) заняттях – 40% семестрової оцінки – 40 балів; • СРС – опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань: 10% семестрової оцінки – 10 балів. <p>- <i>підсумковий контроль</i> (екзамен) – 50% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 50).</p> <p>Загалом протягом семестру 100 балів.</p> <p>Здобувачі вищої освіти, які брали участь у позанавчальній науковій діяльності (в роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо за темами ОК) і досягли значних результатів, можуть отримати додаткові бали до результатів поточного контролю.</p> <p>Отримання сертифіката про проходження он-лайн курсу, тренінгу, вебінару (офлайн чи онлайн – на платформах Prometheus, EdEra, COURSERA та ін.) з дисципліни в рамках неформальної освіти, дає змогу для перезарахування</p>

балів з окремих тем ОК.

Здобувачі зобов'язані дотримуватись термінів визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених ОК.

Академічна доброчесність: дотримання академічної доброчесності здобувачами, згідно «Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (http://www.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf)

передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відвідування занять: всі здобувачі мають відвідувати лекційні/практичні/семінарські заняття.

Література: здобувачі заохочуються до використання додаткових джерел літератури, яких немає у рекомендованих.

Політика виставлення балів: враховуються бали, набрані зі всіх видів передбачених робіт. При цьому обов'язковою є присутність на заняттях та активність здобувача під час занять; недопустимість пропусків; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються

Критерії оцінювання знань за видами робіт:

Бали поточної успішності за участь у семінарських/практичних заняттях (8 оцінок*5 балів =max.40 б.):

Учассть у семінарських заняттях:

5 – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання;

4 – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні окремих питань недостатньо повно приводить аргументи, допускає окремі неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.;

3 – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, володіє основним змістом тем курсу під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання додаткової літератури, допускає окремі істотні неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань;

2 – здобувач фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом, під час усних виступів та письмових відповідей висвітлює матеріал без аргументації та обґрунтування, допускає суттєві неточності, правильно вирішив меншу частину тестових завдань;

0-1 – здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі висвітлити зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускає суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові

завдання.

Участь у практичних заняттях:

5 – практична робота виконана у зазначений термін (за розкладом), у повному обсязі, без помилок і зарахована;

4 – практична робота виконана у зазначений термін (за розкладом), у повному обсязі, зарахована, але має незначні зауваження;

3 – практична робота виконана у неповному обсязі, та (або) при наявності значних помилок, і зарахована при умові її доопрацювання, та (або) повторне виконання не зарахованої практичної роботи;

1-2 – практична робота виконана з порушенням терміну з поважних причин у повному обсязі, але має незначні зауваження;

0 – робота не виконана.

Самостійна робота (СРС), яка передбачена в темі ОК, разом з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті і контролюється при підсумковому семестровому контролі (екзамені).

Критерії оцінювання:

10 – робота виконана та захищена згідно графіка, з поясненнями та висновками і в повному обсязі;

9-7 – робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог;

6-4 – робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог;

3-1 – робота не захищена та виконана з порушенням вимог;

0 – робота не виконана.

Екзамен як форма підсумкового контролю є обов'язковим для всіх здобувачів. Екзаменаційний білет містить **32 завдання трьох рівнів складності (max. 50 балів):**

1. Перший рівень (20 завдань) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання, що мають по 3-4 варіанти відповідей, з яких одна є правильною. За кожне правильно виконане завдання здобувач одержує 1 бал (**20*1 бал=max. 20 б.**).

2. Другий рівень (10 завдань) – завдання з короткою відповіддю, що вважаються виконаними правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилення, тлумачення, короткі коментарі. (**10*2 бали= max. 20**).

3. Третій рівень (2 завдання) – практичні завдання (задачі) з повним розв'язком і поясненням одержаних відповідей, в яких треба записати формули для розрахунків, послідовні та логічні дії всіх розрахунків і зробити обґрунтовані висновки (**2*5 балів= max. 10**).

Поточний та модульний контроль		Екзамен	РАЗОМ – 100 балів
Семінарські/практичні заняття (40 балів)	Самостійна робота студентів (10 балів)		
50 балів		50 балів	

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти за результатами підсумкового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен, диференційований залік	Залік
A	90 – 100	5	відмінно
B	81 – 89	4	дуже добре
C	71 – 80		добре
D	61 – 70	3	задовільно
E	51 – 60		достатньо
FX	21-50	2	незадовільно
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)

Питання до екзамену

1. Державний бюджет як економічна категорія. Роль і місце бюджету в перерозподільних відносинах у суспільстві.
2. Державний бюджет як основний фінансовий план. Роль і місце бюджету в системі фінансових планів.
3. Склад і структура доходів і видатків бюджету, фактори, що впливають на них.
4. Поняття поточного бюджету і бюджету розвитку місцевих бюджетів.
5. Бюджетний процес та його учасники. Стадії бюджетного процесу.
6. Розгляд та затвердження державного бюджету.
7. Розгляд та затвердження місцевих бюджетів.
8. Бюджетне планування: завдання, принципи і методи.
9. Стан бюджету: рівновага доходів і видатків; бюджетний надлишок; бюджетний дефіцит. Фактори, що впливають на стан бюджету.
10. Бюджетний дефіцит: визначення, причини виникнення, джерела фінансування, наслідки.
11. Поняття бюджетного устрою і бюджетної системи; структура бюджетної системи України.
12. Принципи побудови бюджетної системи України.
13. Поняття міжбюджетних відносин; мета регулювання міжбюджетних відносин.
14. Критерії розмежування доходів і видатків між бюджетами.
15. Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України.
16. Видатки, що здійснюються з місцевих бюджетів.
17. Передача видатків на виконання власних і делегованих повноважень.
18. Власні та закріплені доходи місцевих бюджетів.
19. Види міжбюджетних трансфертів
20. Бюджетна класифікація. Значення бюджетної класифікації для прогнозування доходів і видатків та їх виконання. Структура бюджетної класифікації.
21. Класифікація доходів бюджету.
22. Класифікація видатків та кредитування бюджету. Поняття функціональної, відомчої і економічної класифікації видатків бюджету.
23. Класифікація фінансування бюджету.
24. Класифікація боргу.
25. Методи формування доходів бюджету.
26. Джерела формування доходів бюджету.
27. Загальна характеристика податкової системи України, її відмінності від зарубіжних країн.
28. Податкові доходи бюджету.
29. Неподаткові доходи бюджету.

	<p>30. Форми і методи бюджетного фінансування.</p> <p>31. Кошторис бюджетної установи, його форма і зміст.</p> <p>32. Порядок складання, розгляду та затвердження кошторису бюджетної установи.</p> <p>33. Склад видатків бюджету на економічну діяльність, їх роль і місце у розвитку економіки. Напрями і форми бюджетного фінансування економіки.</p> <p>34. Видатки бюджету на науку.</p> <p>35. Форми і види соціального захисту населення.</p> <p>36. Склад видатків бюджету на соціальний захист населення.</p> <p>37. Види разової фінансової допомоги громадянам.</p> <p>38. Видатки бюджету на освіту, їх склад і структура.</p> <p>39. Основні виробничі показники діяльності загальноосвітніх шкіл, порядок їх визначення.</p> <p>40. Система заробітної плати вчителів загальноосвітньої школи. Порядок нарахування заробітної плати вчителям. Складання тарифікаційного списку школи.</p> <p>41. Планування фонду заробітної плати по кошторису загальноосвітньої школи.</p> <p>42. Особливості кошторисного фінансування шкіл-інтернатів.</p> <p>43. Фінансування дитячих дошкільних навчальних закладів.</p> <p>44. Бюджетне фінансування закладів вищої освіти.</p> <p>45. Видатки бюджету на охорону здоров'я, їх склад і структура.</p> <p>46. Система заробітної плати медичних працівників, порядок планування фонду заробітної плати в установах охорони здоров'я.</p> <p>47. Бюджетне фінансування закладів культури. Фінансування преси, радіо, телебачення.</p> <p>48. Фінансування розвитку фізичної культури і спорту. Роль бюджету в державній підтримці олімпійського руху.</p> <p>49. Видатки бюджету на оборону країни; порядок їх фінансування і планування.</p> <p>50. Видатки бюджету на управління, їх склад.</p> <p>51. Державний борг, його структура.</p> <p>52. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу.</p> <p>53. Управління державним боргом.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ*

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Вид навчальної діяльності Л, ПР/СЗ, СРС, год.	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання
За розкладом	<p>Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави</p> <p>Функції держави як визначальний чинник формування бюджету. Державний бюджет як економічна категорія. Взаємозв'язок бюджету з іншими економічними категоріями. Місце і роль бюджету в системі фінансових відносин. Бюджетна централізація ВВП та її об'єктивні межі. Тенденція зростання бюджетної централізації ВВП, чинники, що протидіють цій тенденції. Забезпечення оптимальних пропорцій розподілу і перерозподілу ВВП. Фінансові протиріччя у суспільстві, пов'язані із суб'єктивним формуванням бюджету та способи їхнього вирішення. Характеристика грошових відносин, що становлять зміст державного бюджету.</p> <p>Місце і роль бюджету в системі фондів грошових коштів. Державний бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні ознаки.</p> <p>Місце і роль бюджету у фінансовій системі України. Державний бюджет як центральна ланка фінансової системи. Функції бюджету, їх характеристика. Бюджетна політика Української держави, її особливості та значення. Бюджетна стратегія і бюджетна тактика держави в ринкових умовах господарювання.</p>	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
За розкладом	<p>Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна природа та сутність бюджету. 2. Функції держави та функції бюджету. 3. Бюджетна політика України, її особливості та значення. 4. Бюджетний механізм 5. Законодавча і нормативна база функціонування бюджетної системи України. <p><i>Самостійна робота:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Історичні передумови виникнення поняття «бюджет». • характеристика економічного значення бюджету та визначення його ролі у суспільстві. бюджет як інструмент реалізації Цілей сталого розвитку (ЦСР). 	Семінар 2 год СРС 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Тестові завдання, усне опитування виконання самостійної роботи

За розкладом	<p>Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави</p> <p>Місце і роль державного бюджету в системі фінансових планів. Державний бюджет як основний фінансовий план. Взаємозв'язок державного бюджету з іншими фінансовими планами України. Відмінності між бюджетом як фінансовим планом та бюджетом як економічною категорією.</p> <p>Правовий характер бюджету, його чинники. Бюджет як віддзеркалення економічної, соціальної і міжнародної політики держави. Поточний бюджет. Бюджет розвитку місцевих бюджетів.</p> <p>Сутність, принципи і завдання бюджетного планування в сучасних умовах господарювання. Бюджетне планування як складова частина фінансового планування. Етапи та методи бюджетного планування.</p> <p>Основи побудови Державного бюджету України. Бюджетний період. Баланс бюджету.</p>	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
За розкладом	<p>Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державний бюджет як основний фінансовий план держави: - правовий характер бюджету; - відмінності між бюджетом як економічною і правовою категоріями; - стан бюджету як фінансового плану; - взаємозв'язок бюджету з іншими фінансовими планами. 2. Поточний бюджет і бюджет розвитку. 3. Бюджетне планування. Завдання, принципи і методи бюджетного планування. 4. Призначення та структура бюджетного механізму. <p><i>Самостійна робота:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Відмінності бюджету як фінансового плану від бюджету як економічної категорії. • Необхідність та особливості формування поточного бюджету та бюджету розвитку місцевих бюджетів. • Структура бюджетних ресурсів держави. 	Семінар 2 год СРС 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Тестові завдання, усне опитування виконання самостійної роботи
За розкладом	<p>Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування</p> <p>Стан бюджету: рівновага доходів і видатків, бюджетний профіцит, бюджетний дефіцит. Фактори, що впливають на стан бюджету. Бюджетний дефіцит, його сутність, причини виникнення, соціально-економічні наслідки, джерела фінансування, шляхи та методи подолання.</p> <p>Обсяг бюджетного дефіциту в умовах війни.</p>	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">За розкладом</p>	<p>Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та причини бюджетного дефіциту. Види бюджетного дефіциту. 2. Фактори, що впливають на стан бюджету. 3. Джерела фінансування бюджетного дефіциту 4. Форми та проблеми фінансування бюджетного дефіциту в Україні. <p><i>Самостійна робота:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Проблеми дефіциту бюджету: зарубіжний досвід. • Бюджетні дисбаланси в умовах російсько-української війни. • Зарубіжний та вітчизняний досвід фінансування дефіциту бюджету. 	<p>Семинар 2 год СРС 2 год</p>	<p>Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Тестові завдання, усне опитування виконання самостійної роботи, розв'язок задач</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">За розкладом</p>	<p>Тема 4. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України</p> <p>Основи бюджетного устрою: встановлення принципів побудови бюджетної системи; виділення окремих видів бюджетів; розподіл доходів і видатків між окремими ланками бюджетної системи; встановлення характеру взаємовідносин між бюджетами.</p> <p>Поняття бюджетної системи. Структура бюджетної системи України, взаємозв'язок між окремими ланками бюджетної системи.</p> <p>Принципи побудови бюджетної системи України та їх характеристика.</p> <p>Бюджетна класифікація. Значення бюджетної класифікації для прогнозування доходів і видатків бюджетів та їх виконання.</p> <p>Структура бюджетної класифікації. Класифікація доходів бюджету. Класифікація видатків бюджету: функціональна, відомча та економічна, програмна. Класифікація фінансування бюджету; класифікація боргу.</p> <p>Особливості бюджетної децентралізації в Україні як основного етапу реформи.</p> <p>Вплив війни на бюджетну систему України.</p>	<p>Лекція 4 год</p>	<p>Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Питання для самоконтролю</p>

За розкладом	<p>Тема. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи бюджетного устрою: виокремлення видів бюджетів; встановлення принципів побудови бюджетної системи; розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи; організація взаємовідносин між бюджетами. 2. Структура бюджетної системи України; принципи побудови бюджетної системи 3. Доходи бюджетів, їхня суть, класифікація, принципи розподілу між окремими ланками бюджетної системи 4. Видатки бюджетів, їхня суть, класифікація, принципи розподілу між окремими ланками бюджетної системи 5. Бюджетна класифікація <p><i>Самостійна робота:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Вплив війни на бюджетну систему України. • Роль Бюджетного кодексу в формуванні бюджетного законодавства в Україні; • Бюджетні системи зарубіжних країн (США, Великобританія, Японія, Німеччина, Франція та ін.). 	Семінар 2 год СРС 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Тестові завдання, усне опитування виконання самостійної роботи
За розкладом	<p>Тема 5. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання Засади розмежування доходів і видатків між рівнями бюджетної системи. Фактори, що визначають порядок і пропорції розподілу доходів між бюджетами. Чинники і порядок закріплення доходів. Види власних доходів і порядок бюджетного регулювання. Проблеми економічної ефективності бюджетного вирівнювання в Україні. Доходи місцевих бюджетів. Поняття та мета регулювання міжбюджетних відносин. Критерії розмежування видів видатків між місцевими бюджетами. Видатки, що здійснюються з Державного бюджету України. Місцеві бюджети, їх місце у бюджетній системі України та роль у соціально-економічному розвитку регіонів і адміністративно-територіальних утворень. Видатки місцевих бюджетів. Види міжбюджетних трансфертів. Порядок надання міжбюджетних трансфертів.</p>	Лекція 4 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю

За розкладом	<p>Тема 5. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та мета регулювання міжбюджетних відносин. 2. Основні моделі організації міжбюджетних відносин; 3. Види видатків бюджетів; Розподіл видатків між бюджетами; 4. Критерії розмежування видатків між місцевими бюджетами; 5. Поняття про міжбюджетні трансферти, їх види. Базова та реверсна дотації, субвенції, додаткові дотації. <p><i>Самостійна робота:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами. • Проблеми економічної ефективності бюджетного вирівнювання в Україні. • Аналіз міжбюджетних відносин територіальних громад в умовах війни. 	Семінар 2 год СРС 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Тестові завдання, усне опитування виконання самостійної роботи
За розкладом	<p>Тема 6. Бюджетний процес та його учасники</p> <p>Сутність бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу. Стадії бюджетного процесу на загальнодержавному рівні.</p> <p>Бюджетні повноваження учасників бюджетного процесу. Бюджетні повноваження Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради АРК, Ради Міністрів АРК, ДКСУ.</p> <p>Особливості бюджетного процесу в умовах воєнного стану.</p> <p>Стадії бюджетного процесу на місцевому рівні.</p> <p>Сутність та складові програмно-цільового методу у бюджетному процесі.</p>	Лекція 4 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
За розкладом	<p>Тема 6. Бюджетний процес та його учасники</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика стадій бюджетного процесу. 2. Учасники бюджетного процесу. 3. Загальні засади складання проектів бюджетів. 4. Основи виконання бюджету 5. Сутність та складові програмно-цільового методу у бюджетному процесі. <p><i>Самостійна робота:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Особливості бюджетного процесу в умовах воєнного стану. • Бюджетний процес і бюджетний календар. • Середньострокове бюджетне планування як інструмент сталого розвитку. 	Семінар 2 год СРС 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Тестові завдання, усне опитування виконання самостійної роботи

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">За розкладом</p>	<p style="text-align: center;">Тема 7. Система доходів бюджету</p> <p>Методи формування доходів бюджету. Доходи держави від підприємницької діяльності. Доходи від державних майна, угідь, послуг. Податковий метод мобілізації доходів бюджету. Державні позики.</p> <p>Джерела формування доходів бюджету. ВВП і національний дохід як основа дохідної бази бюджету. Причини й умови використання національного багатства для формування доходів бюджету.</p> <p>Склад, структура і динаміка доходів державного бюджету. Доходи загального і спеціального фондів. Форми і методи мобілізації доходів бюджету. Податкові методи формування доходів бюджету. Функціональне призначення і характеристика різних видів податків у формуванні доходів бюджету. Неподаткові доходи бюджету. Доходи від операцій з капіталом. Трансферти. Аналіз доходів державного бюджету.</p> <p>Склад і характеристика доходів місцевих бюджетів. Доходи місцевих бюджетів, джерела їх формування. Склад і структура доходів загального і спеціального фондів місцевих бюджетів та бюджетів місцевого самоврядування. Аналіз доходів місцевих бюджетів Західного регіону в умовах війни.</p>	<p>Лекція 2 год</p>	<p>Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Питання для самоконтролю</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">За розкладом</p>	<p style="text-align: center;">Тема 8. Система видатків бюджету</p> <p>Склад і характеристика видатків Державного бюджету. Склад і динаміка видатків Державного бюджету. Склад видатків загального та спеціального фондів. Структура видатків бюджету.</p> <p>Склад і характеристика видатків місцевих бюджетів. Склад та динаміка видатків місцевих бюджетів. Видатки загального та спеціального фондів місцевих бюджетів та бюджетів місцевого самоврядування.</p> <p>Аналіз видатків місцевих бюджетів Західного регіону в умовах війни.</p>	<p>Лекція 2 год</p>	<p>Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Питання для самоконтролю</p>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">За розкладом</p>	<p>Теми 7-8. Система доходів бюджету. Система видатків бюджету. Питання для обговорення: 1. Суть доходів і надходжень бюджету. Основні класифікації доходів. 2. Характеристика податкових надходжень бюджету. Неподаткові надходження бюджету. Власні надходження бюджетних установ. 3. Доходи від операцій з капіталом. Цільові фонди у складі доходів бюджету. 4. Розмежування доходів бюджету між загальним та спеціальним фондами. Особливості формування доходів місцевих бюджетів 5. Суть видатків і витрат бюджету. Основні класифікації видатків 6. Загальна характеристика та склад видатків, що фінансуються з Державного бюджету. 7. Видатки загального та спеціального фондів Державного і місцевих бюджетів. <i>Самостійна робота:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Аналіз доходів місцевих бюджетів Західного регіону в умовах війни. • Аналіз видатків місцевих бюджетів Західного регіону в умовах війни. </p>	<p>Семинар 2 год СРС 4 год</p>	<p>Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Тестові завдання, усне опитування виконання самостійної роботи, розв'язок задач</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">За розкладом</p>	<p>Тема 9. Основи фінансування бюджетної сфери в Україні Бюджетне фінансування. Система бюджетного фінансування: відомча та програмно-цільова. Форми бюджетного фінансування: кошторисне фінансування, державні інвестиції, бюджетні кредити, державні трансферти. Методи бюджетного фінансування. Порядок та особливості кошторисного фінансування як основної форма здійснення видатків із бюджету. Кошторис бюджетної установи його форма і зміст. Порядок складання і затвердження та виконання кошторису бюджетної установи. Нормування видатків в Україні. Види норм видатків та нормативів, порядок їх встановлення.</p>	<p>Лекція 4 год</p>	<p>Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Питання для самоконтролю</p>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">За розкладом</p>	<p>Тема 9. Основи фінансування бюджетної сфери в Україні</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетне фінансування видатків, його принципи, форми і методи. 2. Кошторис як основний фінансовий план бюджетної установи. 3. Види кошторисів, їхня структура, порядок складання і затвердження. 4. Бюджетне нормування в Україні. 5. Види норм видатків та нормативів, їхня характеристика. <p><i>Самостійна робота:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Головні розпорядники бюджетних коштів, їхні повноваження. • Значення бюджетних норми у бюджетному процесі. • Найважливіші проблеми бюджетного нормування в Україні. 	<p>Семинар 2 год СРС 2 год</p>	<p>Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Тестові завдання, усне опитування виконання самостійної роботи</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">За розкладом</p>	<p>Тема 10. Видатки бюджету на економічну діяльність та науку.</p> <p>Склад видатків бюджету на економічну діяльність, їх роль і місце у розвитку економіки. Напрями і форми бюджетного фінансування економіки.</p> <p>Бюджетні інвестиції, їх види. Капітальні вкладення і джерела їх фінансування. Відомча система фінансування та фінансування інвестиційних проектів. Конкурсний відбір об'єктів бюджетного інвестування, його завдання і критерії. Бюджетне фінансування інвестиційних проектів за рахунок цільових державних позик.</p> <p>Бюджетні кредити, порядок їх видачі і погашення. Порядок дотування збиткових підприємств. Шляхи фінансового оздоровлення державного сектора і ліквідації збитковості.</p> <p>Галузева структура видатків бюджету на економічну діяльність. Особливості фінансування видатків на розвиток промисловості та енергетики, будівництва, транспорту, зв'язку, телекомунікацій та інформатики, сільського та лісового господарства, на розвиток місцевої інфраструктури та комунальної власності.</p> <p>Операційні витрати, їх склад і призначення. Роль і місце бюджету у фінансуванні операційних витрат.</p> <p>Видатки бюджету на науку. Організація наукових досліджень і джерела їх фінансування. Фінансування фундаментальних досліджень у наукових установах Академії наук України, у відомчих наукових закладах та вищих закладах освіти. Кошторисне фінансування наукових закладів і наукових програм.</p>	<p>Лекція 2 год СРС 4 год</p>	<p>Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Питання для самоконтролю</p>

За розкладом	<p>Тема 11. Видатки бюджету на оборону та управління.</p> <p>Економічна сутність і роль видатків на оборону та управління в системі державних фінансів. Місце оборонних і управлінських видатків у функціональній класифікації бюджету. Основні напрями фінансування оборони: утримання ЗСУ, грошове забезпечення, озброєння, інфраструктура.</p> <p>Структура видатків на державне управління: органи влади, оплата праці, матеріально-технічне забезпечення, цифровізація. Особливості формування цих видатків в умовах воєнного стану.</p> <p>Проблеми та ризики фінансування (дефіцит ресурсів, контроль, ефективність). Напрями підвищення ефективності використання бюджетних коштів.</p> <p>Вплив оборонних та управлінських видатків на фінансову безпеку держави.</p>	Лекція 2 год СРС 4 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
За розкладом	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу Тема 12.1. Видатки бюджету на освіту</p> <p>Засади бюджетного фінансування освіти, роль і місце бюджету у системі фінансового забезпечення освітніх закладів.</p> <p>Видатки бюджету на освіту, їх склад і структура. Бюджетні заклади освіти, особливості організації їх діяльності.</p> <p>Фінансування загальноосвітніх шкіл.</p> <p>Оперативно-сітьові показники діяльності школи, порядок їх визначення. Система заробітної плати вчителів і тарифікація педагогічних працівників. Штати і порядок планування фонду заробітної плати. Складання й перевірка кошторису загальноосвітньої школи. Особливості кошторисного фінансування шкіл-інтернатів.</p>	Лекція 4 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
За розкладом	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу Тема 12.1. Видатки бюджету на освіту Практичне заняття з теми 12.1.1. Видатки бюджету на фінансування загальноосвітніх шкіл.</p> <p>Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні виробничі показники діяльності загальноосвітніх шкіл, порядок їхнього розрахунку. 2. Штати і система оплати праці в загальноосвітніх школах. 3. Тарифікація педагогічних працівників. <p>План практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розв'язування задач 	Практичне заняття 2 год СРС 3 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Тестові завдання, виконання самостійної роботи, розв'язування задач
За розкладом	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу Тема 12.1. Видатки бюджету на освіту</p> <p>Складання й перевірка кошторису загальноосвітньої школи. Особливості кошторисного фінансування шкіл-інтернатів.</p>	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю

За розкладом	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу Тема 12.1. Видатки бюджету на освіту Практичне заняття з теми 12.1.1.</p> <p>Видатки бюджету на фінансування загальноосвітніх шкіл.</p> <p>Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні виробничі показники діяльності загальноосвітніх шкіл, порядок їхнього розрахунку. 2. Порядок визначення кількості педагогічних ставок по групах класів і в середньому на один клас. 3. Порядок визначення середньої ставки зарплати вчителів в місяць. 4. Порядок визначення середнього розміру витрат за перевірку зошитів на один клас. 5. Визначення фонду заробітної плати педагогічного персоналу школи. <p>План практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розв'язування задач 	Практичне заняття 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Тестові завдання, виконання самостійної роботи, розв'язування задач
За розкладом	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу Тема 12.1. Видатки бюджету на освіту</p> <p>Система дошкільної освіти в Україні. Склад та структура видатків бюджетів на дошкільну освіту. Фінансування дитячих дошкільних закладів: оперативно-сітьові показники, система заробітної плати, штати і планування фонду заробітної плати.</p>	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
За розкладом	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу Тема 12.1. Видатки бюджету на освіту Практичне заняття з теми 12.1.1. Видатки бюджету на фінансування загальноосвітніх шкіл.</p> <p>Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальний та спеціальний фонди бюджетної установи. 2. Джерела формування коштів загальноосвітньої школи. 3. Власні надходження закладів загальної середньої освіти. 4. Складові кошторису та основні планові документи. 5. Планування видатків загальноосвітньої школи за кодами економічної класифікації видатків. <p>План практичного заняття: (задачі, завдання та вправи для розв'язання на занятті)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розв'язування задач 	Практичне заняття 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Тестові завдання, виконання самостійної роботи, розв'язування задач
За розкладом	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу Тема 12.1. Видатки бюджету на освіту</p> <p>Кошторис дитячого дошкільного закладу. Визначення обсягів витрат на харчування дітей по загальному та спеціальному фондах кошторису дитячого дошкільного навчального закладу.</p>	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">За розкладом</p>	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу Тема 12.1. Видатки бюджету на освіту Практичне заняття з теми 12.1.2. Видатки бюджету на фінансування дитячих дошкільних закладів</p> <p>Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Джерела формування коштів державного дошкільного навчального закладу. 2. Основні виробничі показники дитячого дошкільного закладу. 3. Формула розрахунку середньорічного контингенту дітей. 4. Режим роботи дитячих дошкільних закладів? 5. Види доплат і надбавок працівників дитячого дошкільного закладу. 6. Розрахунок плати за харчування за загальним та спеціальним фондами кошторису в дитячих дошкільних закладах. 7. Планування батьківської плати. <p>План практичного заняття: (задачі, завдання та вправи для розв'язання на занятті)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розв'язування задач 	<p>Практичне заняття 2 год</p>	<p>Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Тестові завдання, виконання самостійної роботи, розв'язування задач</p>
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">За розкладом</p>	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу Тема 12.1. Видатки бюджету на освіту</p> <p>Система вищої освіти в Україні. Склад та структура видатків бюджетів на вищу освіту. Бюджетне фінансування вищої освіти. Особливості кошторисного планування і фінансування у закладах вищої освіти. Штати і система заробітної плати працівників закладів вищої освіти. Позабюджетні кошти державних закладів вищої освіти.</p>	<p>Лекція 2 год</p>	<p>Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Питання для самоконтролю</p>

<p style="text-align: center;">За розкладом</p>	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу Тема 12.1. Видатки бюджету на освіту Практичне заняття з теми 12.1.2. Видатки бюджету на фінансування вищої освіти Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття: 1. Норма річного навантаження на одного викладача в закладах освіти I-II рівнів акредитації. 2. Види доплат і надбавок педагогічних працівників ЗВО I-II рівнів акредитації. Розрахунок заробітної плати. Тарифікація педагогічних працівників ЗВО I-II рівнів акредитації. 3. За яким кодом економічної класифікації видатків плануються стипендії по кошторису ВНЗ? 4. Від чого залежить ставка заробітної плати викладача ВНЗ? 5. Які чинники впливають на кількість посад професорсько-викладацького складу у ЗВО? 6. За якою формулою розраховується середньорічна кількість студентів? 7. Розрахунок заробітної плати науково-педагогічного персоналу ЗВО. План практичного заняття: (задачі, завдання та вправи для розв'язання на занятті) 1. Розв'язування задач</p>	<p>Практичне заняття 2 год</p>	<p>Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Тестові завдання, виконання самостійної роботи, розв'язування задач</p>
<p style="text-align: center;">За розкладом</p>	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу 12.2. Видатки бюджету на охорону здоров'я Видатки бюджету на охорону здоров'я, їх склад і структура. Засади бюджетного фінансування охорони здоров'я, роль і місце бюджету у фінансовому забезпеченні медицини. Бюджетні заклади охорони здоров'я, організація їх фінансової діяльності, Фінансування медичних установ за нормативом бюджетних видатків на одного жителя. Особливості організації фінансової діяльності закладів охорони здоров'я в умовах страхової медицини. Оперативно-сітьові показники медичних установ. Штати і система заробітної плати медичних працівників; порядок планування фонду заробітної плати в установах здоров'я. Складання й перевірка кошторису лікарні.</p>	<p>Лекція 2 год</p>	<p>Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Питання для самоконтролю</p>

За розкладом	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу 12.2. Видатки бюджету на охорону здоров'я Практичне заняття по темі 12.2. Видатки бюджету на охорону здоров'я</p> <p>Питання для перевірки базових знань за темою практичного заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Як поділяється медичний персонал при плануванні видатків? 2. Види надбавок посадових окладів медичних працівників. 3. Основні виробничі показники медичних закладів. 4. Формула визначення середньорічної кількості ліжок та ліжко-днів. 5. Джерела формування коштів державного медичного закладу 6. Складання тарифікаційного списку медичного закладу. 7. Складання кошторису медичного закладу. <p>План практичного заняття: (задачі, завдання та вправи для розв'язання на занятті) Розв'язування задач.</p>	Практичне заняття 2 год СРС 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Тестові завдання, виконання самостійної роботи, розв'язування задач
За розкладом	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу 12.3. Видатки бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення</p> <p>Соціальні видатки бюджету як відображення соціальної політики держави. Типи соціальної політики та їх вплив на обсяги бюджетною фінансування бюджетних видатків.</p> <p>Склад соціальних видатків: видатки на соціальний захист, соціальне забезпечення і соціальну сферу. Соціальне медичне страхування, їх роль у реалізації соціальної політики її вплив на обсяги бюджетного фінансування соціальних видатків.</p> <p>Форми й види соціального захисту населення: пенсійне забезпечення; соціальні допомоги; соціальні гарантії.</p>	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
За розкладом	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу 12.3. Видатки бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність понять: «соціальна сфера», «соціальний захист», «соціальне забезпечення» 2. Характеристика видатків бюджетів на соціальну сферу 3. Державні соціальні стандарти та гарантії. 4. Пенсійне забезпечення в Україні, види пенсій. 5. Види соціальних виплат та допомог. <p><i>Самостійна робота:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Необхідність реформування системи соціального забезпечення в Україні. • Вплив воєнного стану на структуру соціальних видатків. 	Семінар 2 год СРС 3 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Тестові завдання, усне опитування виконання самостійної роботи

За розкладом	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу Тема 12.4. Видатки бюджету на культуру і мистецтво Бюджетне фінансування закладів культури, склад видатків. Особливості кошторису бібліотек, будинків культури та інших культурно-освітніх закладів. Фінансування преси, видавництва, радіо, телебачення.</p>	СРС 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю, виконання самостійної роботи
За розкладом	<p>Тема 12. Видатки бюджету на соціальну сферу Тема 12.5. Видатки бюджету на розвиток фізичної культури і спорту Склад видатків на фізичну культуру і спорт, порядок їх планування і фінансування.</p>	СРС 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю, виконання самостійної роботи
За розкладом	<p>Тема 13. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу Економічна сутність державного кредиту. Форми державного кредиту. Державний борг, його структура. Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг. Обслуговування державного боргу. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. Управління державним боргом та його обслуговування. Методи управління державним боргом: конверсія, консолідація, уніфікація позики, обмін облігацій за регресивним співвідношенням, відстрочка погашення, анулювання. Політика реструктуризації державного боргу. Проблеми і напрями удосконалення управління й обслуговування державного зовнішнього боргу України.</p>	Лекція 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Питання для самоконтролю
За розкладом	<p>Тема 13. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу Питання для обговорення 1. Державні запозичення як джерело формування державного боргу. 2. Державний борг, його структура. Внутрішній та зовнішній, поточний та капітальний державний борг. 3. Обслуговування державного боргу. Видатки бюджету на обслуговування державного боргу. 4. Методи управління державним боргом: конверсія, консолідація, уніфікація позики, обмін облігацій за регресивним співвідношенням, відстрочка погашення, анулювання 5. Економічна сутність державного кредиту. Форми державного кредиту. <i>Самостійна робота:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Аналіз державного боргу та особливості боргового фінансування Державного бюджету України у поточному бюджетному періоді. • Управління ризиками державного боргу. • Значення державного кредиту як елемента фінансової системи держави. </p>	Семінар 2 год СРС 2 год	Список основної та додаткової літератури Інтернет-ресурси	Тестові завдання, усне опитування виконання самостійної роботи

*термін виконання - за розкладом